

**Protokół posiedzenia
Komisji Rewizyjnej
Rady Miasta Gliwice kadencji 2018-2023
w dniu 19 października 2021 r., godz. 17.00**

Przewodniczący Komisji Zbigniew Wygoda otworzył posiedzenie Komisji, powitał zebranych gości oraz radnych i zaproponował przyjęcie następującego porządku obrad:

- 1) Kontrola Zarządu Dróg Miejskich w zakresie funkcjonowania Inteligentnego Systemu Sterowania Ruchem.**
- 2) Zakończenie kontroli w sprawie realizacji inwestycji „Budowa Centrum Przesiadkowego”.**
- 3) Zakończenie kontroli realizacji zadań dot. promocji miasta – wnioski do wystąpienia pokontrolnego.**
- 4) Sprawy bieżące.**

Nie zgłoszono uwag do zaproponowanego porządku obrad.

W posiedzeniu wzięł udział Zastępca Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich Dawid Ochód.

Ad 1) Kontrola Zarządu Dróg Miejskich w zakresie funkcjonowania Inteligentnego Systemu Sterowania Ruchem (BR.0012.11.5.2021).

Przewodniczący Komisji Zbigniew Wygoda podziękował Zastępcy Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich za udział w posiedzeniu i przypomniał, że prowadzona w dniu dzisiejszym kontrola została wpisana do Planu Pracy Komisji Rewizyjnej na 2021 r. Wskazał, że Komisja prowadziła już kontrole Zarządu Dróg Miejskich, np. w zakresie funkcjonowania strefy płatnego parkowania, tym razem natomiast Komisja zamierza się skupić na Inteligentnym Systemie Sterowania Ruchem. Przewodniczący podkreślił, że to on był pomysłodawcą tej kontroli, nie chciałby jej też niepotrzebnie przeciągać, gdyż uważa, że jest to prosty temat.

Zastępca Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich Dawid Ochód wspominał, że miał okazję spotkać się z członkami Komisji Rewizyjnej przy okazji wcześniejszych kontroli. Poprosił radnych o pytania, na które postara się wyczerpująco odpowiedzieć.

Przewodniczący Komisji Zbigniew Wygoda poinformował, że przygotował kilka pytań związanych z tematem kontroli. Wyjaśnił, że dużo jeździ lub porusza się pieszo po mieście i poczynił pewne obserwacje. Pierwsza z nich dotyczy przycisków dla pieszych na przejściach. Jeżeli pieszy za późno przycisnie przycisk, wówczas cały cykl mija i trzeba długo czekać na kolejne zielone światło.

Zastępca Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich Dawid Ochód wyjaśnił, że wynika to z aktualnych przepisów, a także koordynacji na skrzyżowaniu. System wideodetekcji wykrywa liczbę aut i nadaje priorytet na danym ciągu w zależności od tej liczby. W przypadku sygnalizacji dla pieszych tak się nie dzieje. Długość oczekiwania zależy także od pory dnia. System robi pomiary i wyznacza ustawienia na kolejne dni, przygotowuje się do ruchu korzystając z zebranych danych. Kolejną sprawą jest to, że system zmierza do zapewnienia drożności na ciągach głównych (np. ul. Rybnicka, Pszczyńska, Nowy Świat). Każde skrzyżowanie ma określoną przepustowość i operator musi wybrać czasem „mniejsze zło”. Między godzinami szczytu zielone światło będzie wywołane szybciej,

podobnie w nocy, wówczas system jest bardziej otwarty na działania indywidualne. Gość wskazał, że system musi się mierzyć z dużą liczbą zmiennych.

Zastępca Dyrektora ZDM poinformował, że wielu mieszkańców zgłasza się do Zarządu Dróg Miejskich z uwagami. Pracownicy ZDM proszą wówczas o wskazanie dokładnego miejsca i wyjaśniają wątpliwości, ponieważ każde skrzyżowanie ma swoje konkretne zmienne. Priorytet mają autobusy, więc kiedy się zbliżają, sygnalizacja je przepuszcza. Podobnie jest z pojazdami służb ratowniczych. Gość zapewnił, że wszystkie zgłoszenia mieszkańców są wyjaśniane. Znając dokładną godzinę, można sprawdzić, jak wtedy działał system. Zdarzają się rozbieżności w relacjach. Czasem komuś wydaje się, że czekał parę minut, podczas gdy na zapisach widać, że minęło znacznie mniej czasu. Czasami pracownicy znajdują jakiś błąd systemowy, który udaje się naprawić. Skrzyżowanie nie przekracza 150 sekund na cykl sygnalizacji. Zwykle jest to 70-100 sekund na cykl.

Radny Adam Michczyński wspomniał, że na skrzyżowaniu ulic Zwycięstwa i Wyszyńskiego autobus kiedyś resetował cykl sygnalizacji i „zabierał” część zielonego światła innym pojazdom.

Zastępca Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich Dawid Ochód poinformował, że jeśli opóźnienie autobusu jest małe, cykl może zostać dla niego wydłużony. Jeśli czas opóźnienia jest średni, to wybiję skrzyżowanie z cyklu, a ten rozpocznie się od nowa. Może również pominąć wloty i dalej realizować cykl, nie powracając do początku.

Przewodniczący Komisji Zbigniew Wygoda opisał sytuację na skrzyżowaniu w rejonie ul. Jagiellońskiej i Placu Piastów, której istotą było to, że spóźnione naciśnięcie przycisku sygnalizacji (na żółtym) powodowało, że trzeba było długo oczekiwać na zielone światło. Działo się tak nawet we wczesnych godzinach porannych.

Zastępca Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich Dawid Ochód uznał, że system mógł takie spóźnione naciśnięcie interpretować jako zagrożenie kolizją. Poprosił radnych, aby zgłaszać takie sytuacje, a pracownicy Zarządu to sprawdzają.

Radny Paweł Wróblewski zapytał, czy jak autobus ma opóźnienie, to się łączy z systemem.

Zastępca Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich Dawid Ochód poinformował, że autobusy na stałe są połączone z systemem. Dane są ściągane z Zarządu Transportu Metropolitalnego, więc dokładna lokalizacja autobusów jest znana. Na tej podstawie Zarząd Dróg Miejskich wie, jak priorytetować autobusy. Lokalizację autobusów można sprawdzać w aplikacji ITS Gliwice, do korzystania z której ZDM zachęca.

Przewodniczący Komisji Zbigniew Wygoda zapytał, jaka jest precyzja odczytów.

Zastępca Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich Dawid Ochód wyjaśnił, że lokalizacja autobusów jest określana w systemie GPS.

Radny Adam Michniewicz poinformował, że, jak słyszał, w Warszawie położenie autobusów wyświetla się na mapie Google.

Przewodniczący Komisji Zbigniew Wygoda wskazał, że na niektórych przejściach dla pieszych zielone światło jest bardzo krótkie, a niektóre osoby mają problem, by przekroczyć jezdnię w czasie jego trwania.

Zastępca Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich Dawid Ochód wyjaśnił, że czas nie może być krótszy niż 5 sekund. Przyjmuje się, że minimalny czas przejścia to 1,4 metra na sekundę, razem z „pikaniem”. Czas potrzebny na przejście przez jezdnię określa rozporządzenie. W Gliwicach zwykle przyjmuje się najkrótszy czas, ale zdarza się, że ZDM dostaje wnioski o jego wydłużenie i to robi. Potrzeby wynikają z obserwacji skrzyżowań.

Przewodniczący Komisji Zbigniew Wygoda powrócił do tematu skrzyżowania w rejonie ul. Jagiellońskiej i poprosił o sprawdzenie, czy jest możliwość wprowadzenia jakichś zmian.

Zastępca Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich Dawid Ochód wskazał, że największy ruch w godzinach szczytu obserwuje się z kierunku ul. Pivnej i ten kierunek jest

priorytetowany. Dodał, że niebawem sytuacja drogowa w tym rejonie się zmieni ze względu na przebudowę i reorganizację ruchu.

Przewodniczący Komisji Zbigniew Wygoda odniósł się do kwestii dźwięków wydawanych przez sygnalizację (tzw. „pikanie”) i zapytał, czy jest możliwe jej przyciszenie w godzinach nocnych. Mieszkańcy zgłaszają, że jest to dokuczliwe szczególnie latem, kiedy zostawiają okna otwarte na noc.

Zastępca Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich Dawid Ochód wyjaśnił, że latem zdarzają się takie uwagi. W 2020 r. ZDM przyciszył dźwięki niektórych sygnalizacji. Dodał, że najnowsze urządzenia mają funkcję ściszenia w konkretnych godzinach i dostosowywania się do tła (duży/mały hałas uliczny). W przypadku starszych urządzeń próbowano je ściszać i zorganizowano wizję z osobą niewidomą, by sprawdzić, czy słyszy ona emitowane dźwięki. Sygnalizacji nie można natomiast zupełnie wyłączyć, ponieważ osoba niewidoma musi mieć pewność, że sygnalizacja działa. Pan Dyrektor poprosił, aby uwagi związane z głośnością sygnalizacji kierować do ZDM, a pracownicy jednostki sprawdzają, czy można przyciszyć dźwięk. Jednocześnie zwrócił uwagę, że sygnał jest wydawany przez urządzenie tylko wtedy, gdy włączane jest zielone światło dla pieszych. Jak nie ma ruchu, to dźwięków nie słychać.

Przewodniczący Komisji Zbigniew Wygoda zapytał, czy system rozpoznaje prędkość pojazdu i, w przypadku, gdy jest ona za duża, daje czerwone światło w celu wymuszenia spowolnienia pojazdu.

Zastępca Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich Dawid Ochód wyjaśnił, że poza godzinami szczytu każde skrzyżowanie przechodzi w tryb indywidualny. Jest wykonywany pomiar prędkości, ale na skrzyżowaniach jest wideodetekcja; auta wykrywa się w taki sposób, by można było przejechać skrzyżowanie z prędkością do 50 km/h.

Radny Paweł Wróblewski poinformował, że taka sygnalizacja działa na ul. Bojkowskiej. Kierowcy jadąc, widzą zielone światło na końcu ulicy. Muszą się przyzwyczaić, że w takim momencie nie należy przyspieszać, by zdążyć przed czerwonym. Jest dokładnie odwrotnie – większa prędkość spowoduje zmianę światła na czerwone.

Zastępca Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich Dawid Ochód wskazał, że niektórych kierowców irytuje, że muszą jechać zgodnie z przepisami. Zdarzało się, że kierowca się skarżył na sygnalizację, a potem z odczytów wynikało, że jechał z prędkością 90 km/h.

Przewodniczący Komisji Zbigniew Wygoda zgodził się, że przekraczanie dozwolonej prędkości jest niedopuszczalne, a mandaty powinny być znacznie większe.

Radny Paweł Wróblewski zwrócił uwagę, że na kierowcę, który zwalnia przed skrzyżowaniem inni kierowcy trąbią. Zdaniem kierowcy powinni się przyzwyczaić do nowoczesnych rozwiązań.

Zastępca Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich Dawid Ochód podkreślił, że Centrum Sterowania Ruchem pracuje 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu. Pracownikom zawsze można zgłaszać uwagi, a jednostka na to liczy.

Radny Adam Michczyński poinformował, że pozytywnie postrzega rozwiązanie polegające na wyświetlaniu czasu pozostałego do zmiany światła. Zapytał, czy jest możliwe włączenie takiego rozwiązania do gliwickiego systemu.

Przewodniczący Komisji Zbigniew Wygoda uznał, że, jego zdaniem, byłoby to niemożliwe, ponieważ system jest dynamiczny.

Zastępca Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich Dawid Ochód zgodził się z przedmówcą; system jest dynamiczny. Poinformował również, że liczniki nie zostały przewidziane w rozporządzeniu, chociaż stosuje się je w niektórych miastach w Polsce. Liczniki mogą być używane w sygnalizacjach stało-czasowych, gdy długość cyklu jest stała. W Gliwicach system odlicza czas pozostały do końca cyklu, ale gdy dostaje sygnał, że ruch się rozładował na jakimś wlocie, wówczas cykl może się skrócić. Próbowano testować liczniki,

ale to się nie sprawdza, ponieważ czas może się szybko zmienić, co może wprowadzić kierowcę w błąd. Gość dodał, że Wrocław zrezygnował z większości liczników.

Radny Paweł Wróblewski stwierdził, że liczniki to wygodne rozwiązanie, ale nie pozwalają na wprowadzanie zmian w systemie. System powinien natomiast sterować ruchem, upłynniać go.

Radny Adam Michczyński uznał, że w wielu miejscach nie do końca jest wykorzystywana możliwość skrętu w prawo, zielona strzałka. Radny zauważył, że zachowanie ostrożności jest konieczne za każdym razem podczas skrętu w prawo, ponieważ wtedy przechodzą też piesi, więc uważa, że mogłaby dalej funkcjonować stała zielona strzałka. Na koniec radny poinformował, że, w przypadku innych spostrzeżeń, będzie się zgłaszać bezpośrednio do ZDM.

Zastępca Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich Dawid Ochód wyjaśnił, że ZDM zlikwidował zielone strzałki na wniosek Policji, ponieważ miało miejsce sporo kolizji, gdy kierowcy nie zatrzymywali się przed strzałką, tylko od razu skręcali. Zdjęcie strzałek miało na celu zwiększenie bezpieczeństwa.

Przewodniczący Komisji Zbigniew Wygoda zapytał, czy radni mają jeszcze jakieś uwagi i pytania do Zastępcy Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich. W związku z ich brakiem, Przewodniczący podziękował gościowi za udział w posiedzeniu i uznał, że Komisja może zakończyć kontrolę i sformułować wystąpienie pokontrolne. W jednym z wniosków można zwrócić uwagę, że Inteligentny System Sterowania Ruchem umożliwia wprowadzanie modyfikacji.

Zastępca Dyrektora Zarządu Dróg Miejskich Dawid Ochód podziękował za zaproszenie na posiedzenie i przypomniał, że uwagi związane z funkcjonowaniem systemu można zgłaszać do ZDM 7 dni w tygodniu.

Przewodniczący Komisji Zbigniew Wygoda poinformował, że przygotuje i przedłoży Komisji projekt wystąpienia pokontrolnego.

Na tym zakończono procedowanie w tym punkcie porządku obrad.

Ad 2) Zakończenie kontroli w sprawie realizacji inwestycji „Budowa Centrum Przesiadkowego” (BR.0012.11.5.2020).

Przewodniczący Komisji Zbigniew Wygoda zapytał, na jakim etapie jest przygotowanie sprawozdania pokontrolnego.

Radny Paweł Wróblewski poinformował, że zamierza poprosić Wydział Inwestycji i Remontów o aktualne informacje w sprawie stanu realizacji inwestycji. Zapowiedział, że przygotuje sprawozdanie na kolejne posiedzenie Komisji.

Na tym zakończono dyskusję w tym punkcie porządku obrad.

Ad 3) Zakończenie kontroli realizacji zadań dot. promocji miasta (BR.0012.11.6.2019) – wnioski do wystąpienia pokontrolnego.

Przewodniczący Komisji Zbigniew Wygoda zapowiedział, że na Portalu Radnego zamieszczony zostanie projekt wystąpienia pokontrolnego. Odczytał sformułowany wniosek i zapowiedział, że wystąpienie zostanie przegłosowane na kolejnym posiedzeniu.

Ad 4) Sprawy bieżące.

Komisja zapoznała się z następującym pismem:

- a) Zestawienie skarg, wniosków i petycji za III kwartał 2021 roku (w załączeniu, korespondencja nr UM.1091672.2021).

Komisja zatwierdziła protokoły posiedzeń, które odbyły się w dniu 5 października 2021 r.

Przewodniczący Komisji Zbigniew Wygoda poprosił radnych o przemyślenie propozycji do planu pracy Komisji na 2022 r.

Zaproponował następnie wystosowanie odpowiedzi do mieszkańca, który interweniował w sprawie dotacji dla jednego ze stowarzyszeń sportowych i wskazanie, że tematyka ostatnio skierowanych do Komisji pism nie mieści się w zakresie przeprowadzonej przez Komisję kontroli.

Członkowie Komisji zgodzili się z propozycją Przewodniczącego.

Radny Paweł Wróblewski dodał, że, w sprawie związanej z zakończoną kontrolą, wszelkie organy zostały powiadomione i w razie potrzeby mogą prowadzić swoje postępowanie.

Radny Adam Michczyński uznał, że jest to ważny argument.

Przewodniczący Komisji Zbigniew Wygoda poprosił radnych o decyzję w sprawie kontroli funkcjonowania Referatu Komunikacji Społecznej w Wydziale Promocji i Komunikacji Społecznej – czy Komisja powinna zaplanować w listopadzie posiedzenie/kontrolę w tej sprawie? Zwrócił uwagę, że członkowi Komisji nie wiedzą, o co chciał pytać były członek Komisji i pomysłodawca tej kontroli, radny Tomasz Tylutko.

Radny Adam Michczyński poinformował, że zapyta o to radnego Tomasza Tylutko.

(***)

Na tym zakończono posiedzenie Komisji.

Termin kolejnego posiedzenia Komisji ustalono na **9 listopada 2021 r.**

Protokołowała

(-) Marta Stradomska

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej

(-) Zbigniew Wygoda